

Communio

Časopis Starokatolické církve v České republice

Ročník 27 (2021), číslo 4

Rozhovor s biskupem Pavlem

Exlibris s duchovní tematikou

Z obsahu

- 2 Rozhovor s biskupem Pavlem
 - 8 Starokatolicko-pravoslavný dialog k svěcení žen
 - 12 Za Martinem Gruberem
 - 15 Exlibris s duchovní tematikou I.
 - 18 Ohlédnutí za Týdnem duchovní obnovy
 - 21 Po starokatolických památkách na Šumpersku
 - 24 Osmisměrka
-

Communio

Časopis Starokatolické církve v České republice

Ročník 27 (2021), číslo 4

Vydává Starokatolická církev v ČR,
Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002

Redakční uzávěrka 20. 11. 2021

e-mail: skat@starokatolici.cz, www.starokatolici.cz

Připravila redakční rada ve složení:

Lukáš M. Vytlačil, Kamil Kozelský, Petr Jan Vinš

Názory autorů nevyjadřují stanovisko redakce,
za obsah příspěvků zodpovídají autoři.

Náklady na výrobu čísla činí 20 Kč.

Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Foto na titulní straně: lilartsy, Pexels.com

Foto na třetí a čtvrté straně obálky: Svěcení arcibiskupa
Bernda Walleeta, Oud-Katholieke Kerk van Nederland

Úvodník

Milé sestry a bratři,

v minulém čísle Communia jsme otevřeli téma žen a jejich svěcení. Impulsem k tomu byla anketa iniciovaná naším biskupem Pavlem Benediktem Stránským, jejíž shrnutí jsme zde zveřejnili. S tímto tématem jsou však spojeny i rozdílné názory a postoje, tak jsme se rozhodli vytvořeného prostoru využít k širší diskusi a publikovat informace, které by téma zasadily do širšího rámce a reflektovaly dosavadní diskuse a praxi, jež mohou být jak inspirativní, tak i podnítit věcnou a teologickými argumenty podepřenou diskusi. Samozřejmě nejde o nové téma ani ve starokatolickém prostoru, což dokládá i shrnutí diskuse mezi církvemi utrechtské unie a pravoslavnou církví, které si můžete přečíst v aktuálním čísle v překladu Milana C. Orálka. Shodou okolností ve stejné době přišel do redakce také kalendář na rok 2022 „Ženy v duchovenské službě“, který připravil znojemský farář CČSH Miroslav Kubiček. Pro každý týden je zde malé zamyšlení, které napsaly ženy z různých církví (nejen v duchovenské službě). Kalendář je pro zájemce dostupný na internetové stránce www.kiristan.cz.

Hlavním článkem tohoto čísla je rozhovor s biskupem Pavlem. Povídali jsme si o některých aktuálních otázkách naší církve, budoucnosti i o změnách, které přinesla poslední synoda. Zajímalo mne, jak se je podařilo za uplynulou dobu aplikovat, jestli jsou církvi k prospěchu

a přinášejí v praxi to, co se od nich očekávalo či očekává.

Vedle toho zde najdete ohlédnutí za některými letními aktivitami v naší církvi. Kamil Kozelský totiž zhodnotil jak devátý ročník Týdne duchovní obnovy, tak i farní pouť po starokatolických kostelích, kterou uskutečnili v Moravskoslezském kraji. Ohlédneme se také za osobností Martina Grubera, zesnulého kněze Církve československé husitské, do jehož životního příběhu patřila i starokatolická církev.

V době, kdy píše tento úvodník, jsme nejen před vstupem do Adventu, ale také sledujeme výrazně se zhoršující situaci pandemie covidu-19. Nikdo z nás v tuto chvíli, kdy stará vláda už moc nevládne a nová ještě nebyla jmenována, netuší, jestli a jak se případná omezení dotknou adventních a vánočních bohoslužeb. Možná je to taková malá připomínka skutečnosti, že adventní týdny jsou časem postní přípravy na vánoční svátky. Časem, kdy v koloběhu liturgického roku znovu přicházíme na začátek, abychom si uvědomili nesamozřejmost naděje, která nám byla darována skrze Krista. Ať už to bude jakkoliv, chtěl bych vám popřát, aby pro vás tyto týdny byly naplněny vděčností za Boží dar a abyste i přes každoroční opakování Vánoc mohli naplno prožít radost ze Slova, které se stalo tělem.

S přáním všeho dobrého

Lukáš M. Vytlačil
šéfredaktor

„Neptejte se, co může církev udělat pro vás, ale ptejte se, co můžete vy udělat pro svoji církev.“

Ke konci léta jsme se o jednom srpnovém večeru setkali s Pavlem Benediktem Stránským, biskupem naší Starokatolické církve v České republice. Probrali jsme při té příležitosti nejružnější otázky týkající se církevního života, včetně naplňování výsledků poslední synody a řadu dalších témat, která jsou v našem společenství aktuální.

Pohybujete se mezi pražským biskupstvím a farností ve Zlíně. Obě města nejsou zrovna blízko u sebe. Jak náročné pro vás cestování mezi nimi je?

Inu, náročné to je, ale vzhledem k tomu, že ani na jednom z míst nemusím být neustále přítomen a mohu volit priority, dá se to při troše dobré vůle a průjezdné D1 zvládat. Drtivá většina administrativy se ale dá dělat odkudkoli a kdykoli, protože kde je internet, tam funguje e-mail a videokonference, tam je možné podepisovat dokumenty elektronicky a co by dřív znamenalo cestovat a scházet se k jednání, dá se dnes vyřešit na dálku za pár minut.

Jak se vám daří spojovat biskupské povinnosti s prací pro farnost? Farnost není jen o nedělních bohoslužbách, ale i o pastorační práci a o rozvíjení společenství, což vyžaduje nějaký čas a energii.

Problém jsou samozřejmě neděle, když musím do jiné farnosti, protože ve Zlíně nemáme dalšího duchovního, tedy pak ve Zlíně není eucharistie. Ale máme zároveň skvělého předsedu farní rady a mého

přítele od dětství Martina Dominika Polínka, který, když nejsem, vede bohoslužbu slova, a protože uchováváme eucharistii, tak je bohoslužba i s přijetím eucharistie. Ve Zlíně funguji ve starokatolických strukturách dvacet tři let, a tak už jsme si vnitřní dynamiku společenství tak nějak samospádem nastavili, vyzkoušeli všechno možné a nakonec zjistili, že co nám jde nejlip, je nedělní eucharistie v liturgickém prostoru s rozhovory po bohoslužbě, občasná společné obědy a výlety, ale zase nám moc nejdou všednodenní setkání, setkávání mimo kostel, různá spolča, biblické hodiny a tak, protože jsme početně malá farnost, něco přes třicet členů, spíše středního věku a i ti starší z nás jsou pořád dost aktivní a chodí do práce a mají nepřeborně aktivní, takže pan farář jim většinou stačí až v neděli, kdy se sami alespoň na chvíli zastaví.

Jste v kontaktu se všemi farnostmi naší církve a osobně je také navštěvujete. To je podle mne důležité, protože pro věřící tak není osobnost biskupa nějakou abstraktní postavou podepsa-

nou pod pastýřskými listy, ale reálným člověkem, kterého lze potkat a mluvit s ním. Jistě vám to dává též možnost získat ucelenější obrázek o tom, jaká je vlastně současná starokatolická církev a jak si stojí.

V poslední době koronavirus cestování do obcí přibrzdil a uvidíme, co vlastně bude dál. Teď hodně pomáhají online komunikační prostředky, například facebook, e-maily a podobně, takže jsme ve spojení i takto, víme o sobě a můžeme sledovat své aktivity. Protože míst našich aktivit stále přibývá, mám to už nějakou dobu nastaveno tak, abych každé společenství navštívil přibližně jednou za tři roky. To je celkem dost času na to, aby se vytvořila nová skupina břimovanců a abych mohl přicházet neokoukaný a třeba s nějakým novým impulsem. Dobrého pomálu. Jinak se snažím jezdit hlavně na pozvání, místo toho, abych se pozval sám. A pokud si někde potřebuji udělat aktuálnější obrázek, jdu se přesvědčit na vlastní oči.

Před dvěma lety proběhla synoda, na které se jako jedno z důležitých témat řešila otázka financování církve v budoucnosti. Jde o téma, které sice není zrovna oblíbené, ale rozhodně o to zásadnější pro budoucí podobu a existenci církve. Jak se daří původní představy naplňovat?

Moje představa byla víc ambiciózní, ale původní návrh na synodě doznal dost změn a výsledek je jaký je. Ani můj návrh nepřicházel s generálním řešením, to je třeba také uznat. Předkládal jsem měkké startovací řešení, podle mého takovou

testovací soft verzi, ale pro synodu i toto bylo příliš tvrdé. Řešení lze vymyslet s kalkulačkou a Biblií asi během hodiny, možná i rychleji. Řešení se jmenuje desátky nebo variace na ně. Myslím to skoro smrtelně vážně, a zároveň vím, že to má k realitě daleko jak moře k Praze. Po synodě jsem vystřízlivěl a je mi jasné, že nepopulární věci synodou jen těžko projdou, jenže pak úplně nevím, co s tím. Naštěstí podle Ústavy hospodaří synodní rada. (smích)

Asi se shodneme, že pokud chceme církev do budoucna udržet v současné podobě, nejeví se to jako dlouhodobě udržitelná cesta.

Je těžké o tom mluvit a říct naplno všechno podstatné a zároveň to sdělit laskavě a nerušit klid, nikoho se nedotknout a nikoho nenaštvat. Jenže o penězích se dá laskavě mluvit jen tehdy, když je rozdáváte. Když je po někom chcete, nebo je nedejbože někomu berete, to je pak dost mrzení a přátele si tím jistě nezískáte. Tedy heslovitě: máte pravdu, současný model je za stávajících příjmů dlouhodobě neudržitelný. Cesta k opatrné udržitelnosti jsou desátky. Samozřejmě, že vím, že to synoda nikdy nepřijme, ale nenechám si vzít možnost být pak po letech za chytrého a říct: „Vidíte to, já jsem to říkal, dokonce je to napsané v Communii.“ (smích) Z restitucí se k tomu prostě neproinvestujeme. Předně to neumíme a jak investiční příležitosti, tak nemovitosti, zkrátka na co cílíme, to už je přebráno daleko silnějšími a zkušenějšími hráči a my paběrkuje na hraně výnosnosti. Aktuálně se věřící podílejí ze

tří procent. Nebyl by to špatný začátek v roce 1990, ale v roce 2021 je to kulantně řečeno neslavné. Pozor mějme, udělím rady pro prozíravé, kteří mají ještě nějaký olej v lampách – 1) rada farářům: pokud možno se rychle a dobře zaměstnejte, abyste nebyli závislí na církevním platu a 2) rada věřícím: i vy se rychle dobře zaměstnejte, abyste si svého faráře zaplatili, tedy alespoň z části, protože on bude dobře zaměstnaný, tedy nebude pro farnost pracovat na celý úvazek. Všude na světě se církev financuje zespoda a přijde to i do České republiky. Řečeno s Járrou Cimrmanem: „Můžeme o tom vést spory, můžeme s tím nesouhlasit, ale to je asi tak všechno, co se s tím dá dělat.“

Další novinka, kterou umožnily změny přijaté synodním shromážděním, se na rozdíl od financí do povědomí českých starokatolíků moc nedostala. Mám na mysli úpravu podmínek pro zájemce o jáhenskou službu.

No, nejsem si zcela jistý, že otázka financování se stala až tak povědomou. (smích) Ale teď vážně: jáhenské svěcení mohou nově přijmout kandidáti, kteří sice neabsolvovali teologická studia na vysoké škole, ale vystudovali jiný obor alespoň na bakalářském stupni a složí odpovídající teologickou zkoušku před komisí examinátorů. Čekal jsem, že o tuto službu bude velký zájem a že se nám podaří jáhenství odklerikalizo-

vat a představit jako rozšířenou službu v církvi, která není primárně liturgického rázu, byť to nevylučuje aktivní roli jáhnů v liturgii, ale že různí ti aktivní a společenství sloužící bratři a sestry třeba rozpoznají, nebo to rozpoznají jejich faráři, že by se mohli stát jáhny a více se ke službě církvi přimknout a přijmout zodpovědnost, ten za místní diakonii farnosti, ten za výchovu dětí, jiný za hudební stránku liturgie a tak bych mohl pokračovat dál. Jenže opět staré známé biskupovy představy. (smích) V tuto chvíli máme v církvi jen jednoho uchazeče o tuto službu trvalého diakonátu. Neznáte jej? (smích) Toto mne docela dost mrzí, protože to ukazuje, že moc lidí, kteří by se chtěli více zapojit nemáme. Tím neříkám, že každý aktivní by měl pomalu přemýšlet nad jáhenstvím, konečně ani římsští katolíci těch trvalých jáhnů nemají moc, dokonce bych řekl, že jich mají celkem málo. Tak uvidíme po tomto rozhovoru, jestli nebudeme pro množství uchazečů muset v Utrechtu nechat vysvětit ještě světícího biskupa. (smích)

V roce 2020 ustavila Utrechtská unie pro slovenské starokatolíky pod vedením Martina Kováče samostatnou delegaturu. Co tato změna v praxi přináší?
V praxi české církve v podstatě nic. Jen že bude muset biskupa půjčovat i na Slovensko. Delegatura je nediecézní podoba církve. Je to jakýsi zárodek nové

církve a když to dobře dopadne, tak si jednoho krásného dne na Slovensku zvolí vlastního biskupa a stanou se další církví Utrechtské unie. Než se to stane, bude na Slovensku vykonávat biskupské úkony biskup-delegát, ale jinak si tato rodící se církev může své věci spravovat celkem sama, včetně vlastní ústavy, stanov, financování a tak dále. Česká církev se k tomuto projektu staví vstřícně a chce slovenské misi pomáhat třeba literaturou, finanční podporou a třeba se objeví i další styčné plochy.

Vraťme se však zpět na českou půdu. Jak vnímáte a hodnotíte aktivitu Starokatolické církve v českém prostoru a to i v rámci ekumeny?

Na naše poměry mám za to, že se pracuje na hodně věcech, z nichž mnoho vlastně není moc vidět, je to „taková mravenčí práce, papíry a zase papíry“, jak známe z Pelíšků. Velká věc je podle mého nový Starokatolický kancionál – to je skutečně unikátní projekt rozsahem, výběrem i typografickým a knihařským zpracováním, včetně zajímavých fotografií Petra Krohe, které jej zdobí. Třeba v Ekumenické radě církví ČR je nepřehlédnutelnou postavou náš duchovní, Dr. Petr Jan Vinš, který je generálním sekretářem ekumendy a který se podle mého tohoto úkolu chopil s vervou sobě vlastní a dokonce se mi zdá, že se stále zlepšuje. Petr Jan rovněž stojí za online kurzem pro akolyty, což je velmi pozitivní záležitost. Pak mů-

žeme pozorovat živou českotěšínskou farnost, která nabízí své biblické hodiny online celé církvi, vlastně i za její hranice. V Českém Těšíně se také pomaličku, ale jistě dokončuje rekonstrukce nové modlitebny. A nelze nevzpomenout opravený kostel v Jablonci nad Nisou a aktuálně probíhající rekonstrukci fary, která bude do budoucna sloužit jako sociální bydlení. V Táboře čekáme na jaře nový zvon a v Praze aktuálně probíhá rekonstrukce střechy rotundy Nalezení sv. Kříže, u sv. Rodiny zase před nedávnem generálně vymalovali. No, nebudu tady vypočítávat všechnu práci – je tady poměrně dost každodenní práce farářů a všech dalších aktivních lidí na farní bázi, která je podstatná pro dané místo, byť nemá celocírkvní dosah. A když se ptáte na ekumenu, tak trochu nám usnul dialog s Evangelickou církví augsburského vyznání v ČR, kde čekáme, až se naši emisari sejdou a dají dohromady nějaký text, od kterého se dál odrazíme. Jinak, zdá se mi, je česká ekumena velmi laskavá a přívětivá.

Řada věcí, kterých jsme se dosud dotkli, souvisí také s komunikací uvnitř církve.

Pokud jde o mne, snažím se k synodní radě a celému presbyteriu komunikovat pragmaticky a zároveň vlídně. Pro vnitrocírkvní komunikaci máme několik platforem, ať už je to synodní rada, časopis *Communio*, interní starokatolické diskuze na facebooku, prostor pro sdílení na interním webu, setkání presbyteria, synodní rady a zástupců komisí, farní rady a farní shromáždění – nezdá se mi, že by prostoru bylo málo. No a zbytek je

o lidech. Tak to je. Každý jsme z jiného těsta a zejména u nás je to osobnostní peřel, každý z duchovních byl v jiném semináři či na jiné teologické fakultě, někdo přišel z velké církve, jiný je starokatolík originál, někdo dříve čechoslovák, někdo je dominantní a ví, že líp než on to nikdo neudělá, jiný dá raději prostor druhým, a někdy až moc. Doporučuji tedy komunikovat pragmaticky a vlídně. Ale ani já v tom nejsem přeborník.

V poslední době se církev pustila do vydávání literatury, díky čemuž se k rukám českých čtenářů dostávají knihy se starokatolickou tematikou. Jaké jsou nejbližší vydavatelské plány?

Ano, už jsme zaregistrovali i vlastní nakladatelství, jakkoli bez komerčních ambicí. Brzy vyjde *Dialog Církve Mar Toma a Utrechtské unie*, což je další díl z řady seriálu ekumenických dialogů. Chystá se publikace *Divuplný řád*, což je jakýsi úvod do anglikánství, mohuli to tak nazvat. Připravuje se překlad knihy prof. Essera *Starokatolické církve a rozpracován je Ekumenický lekcionář a společná modlitební kniha*, což bude variace na *Rituál*, *Benedikcionál*, *Breviář* a *The Book of Common Prayer* v jednom, ale přizpůsobená našim potřebám. Tuším, že z České biskupské konference máme po připomínkách zpátky překlad dialogu s římskými katolíky, tzv. *IRAD*, který jsme již vydali interním tiskem a když bude štěstí přát, vydali bychom jej společně s římskými katolíky pro všechny české katolíky. Mám avizován zájem vydat poslední diplomovou práci Martina Kováče o ekumenických dialo-

zích Utrechtské unie, což ale nevyjde asi u nás a bude to ve slovenštině, ale pokusíme se na tom participovat a knihu opatřit i pro naše čtenářské publikum. Na překladech se podílí Milan C. Orálek ze zlínské farnosti a Petr Jan Vinš. Já se to snažím nějak řídit a „tlačit až k tlačí“. A máme skvělou spolupráci s panem Neumahrem z nakladatelství Togga, který dělal náš Starokatolický kancionál nebo Úvod do starokatolické teologie Petera-Bena Smita.

Aktuálně se otevřela otázka kněžského svěcení žen. Inicialoval jste anketu, jejíž výsledky jsme zveřejnili v minulém Communiu spolu s dalšími články k tématu.

Ano, v Německu vysvětili první ženu v roce 1996, tedy před 25 lety a letos tomuto tématu věnovali celé číslo časopisu Christen heute. Když jsem se začel, napadlo mne zeptat se české církve, co si myslí o svěcení žen. To je celé. Téma zvedla katedrální farnost a mám echo, že jsou obce, které se již nyní chtějí přihlásit k podpoře. Dá se čekat, že to může být obtížné téma k diskuzi a dojde-li na hlasování, asi to nebude jednomyslné. Uvidíme, nechme se překvapit. Svůj postoj jsem asi naznačil v minulém čísle Communia a označil bych jej za opatrně vstřícný a ona opatrnost vyplývá zejména z toho, že nemáme aktuálně žádnou kandidátku, která by se o presbyteriální ordinaci ucházela. V některých obcích máme velmi dobrou zkušenost s jáhenskou službou ženy, jinde to trochu drhne, ale to není o ženách, ale o lidech a naší schopnosti vybrat ty, kteří se osvědčí.

Jenže jistě i tento argument v diskuzi zazní. Nepředbíhejme, uvidíme.

Na minulém synodě se také otevřela otázka žehnání partnerství. Jak pokračuje debata nad tímto tématem?

Pro toto zadání vznikla pracovní skupina, která má výsledek předložit synodě v roce 2022. Mám průběžné zprávy o práci této skupiny a vyznačuje se významně vyšší dělností než jiné naše komise a pracovní skupiny, snad proto, že je tam Petr Miencil, který svým soustavným a laskavým způsobem přivedl na svět už náš nový kancionál, tak si myslím, že skupina zadání splní a na synodu přijdou s nějakým výsledkem.

Děkuji za rozhovor.

Já také děkuji a přeji všem čtenářům Communia hodně uvědomění života pod Božím panstvím, hodně víry, lásky, síly, naděje a pokory. A nebuďte líní a neptejte se, co může církev udělat pro vás, ale ptejte se, co můžete vy udělat pro svoji církev! Hospodin vám žehnej.

Připravil Lukáš M. Vytlačil

Foto: archiv Pavla Benedikta Stránského

Společné úvahy. Starokatolicko-pravoslavné rokování o úloze žen v církvi a svěcení žen jakožto ekumenickém problému¹

Předběžné poznámky

Níže otištěné „společné úvahy“ byly schváleny v polském Konstancinu 13. prosince 1996. Představují výsledek debat mezi stranami, jež se zúčastnily těchto rokování. Za východisko debat posloužily navzájem související referáty. Nejprve se diskutovalo o konkrétních výrocích a návrzích, které v nich zazněly. To někdy vedlo, v souladu s programem, k obecnější diskuzi o daném tématu. Reprodukovat dodatečné komentáře, shody a neshody z debat, které navázaly na pronesené referáty, není však možné. Editori se vzdali původního záměru publikovat poznámky pořízené v průběhu celého rokování a se souhlasem zúčastněných se rozhodli předložit obecnější shrnutí konsenzu, k němuž se dospělo.

Postupně se podařilo dosáhnout pozoruhodné shody, pokud se týká úlohy žen, jak ji rozeznáváme ve starších dějinách církve. Poněvadž muži i ženy byli vnímáni jako údy Kristova těla, tendence

přistupovat k nim bez ohledu na rozdíly mezi pohlavími umožňovala zpočátku mnoho forem církevní služby, ba i – řečeno dnešním jazykem – vedoucích funkcí. Tato tendence z rozmanitých důvodů postupem času ustoupila odlišnému hodnocení role žen. Vlivem posilování pozice církve v občanské společnosti nabývaly stále více vrchu některé společenské náhledy a hodnoty související s genderovými rozdíly, což mělo za následek, že ubylo forem církevní služby, v nichž se mohly ženy uplatnit stejně jako muži. Tyto změny byly sice pozvolné, nezůstaly však bez vlivu, zejména v oblasti kněžských povinností. Uvedený stav, původně vyvolaný socio-kulturními podmínkami, získal háv svaté tradice během putování církve k jejímu cíli ve slávě Boží. Tento názor se posléze střetl s hnutím (ovšemže podmíněným socio-kulturně), které se rozvinulo v moderní Evropě a Severní Americe a které hájilo rovnost žen, a také s poznáním, že různé tradiční kultury mají patriarchální a androcentrický charakter. Tak vyvstala otázka, zda existují nevyhnutelné a dogmatické důvody pro vylučování žen z kněžství.

Odpověď na ni nelze jednoduše převzít z dějin církve, pojímáme-li tyto dějiny jako „svatou tradici“. Jinak řečeno, nemá smysl přejímat výroky církevních otců, učiněné v konkrétním historickém a kulturním kontextu, a aplikovat je na

1 Překlad z anglické verze Urs von Arx – Anastasios Kallis: Common Considerations. The Orthodox-Old Catholic Consultation on the Role of Women in the Church and the Ordination of Women as an Ecumenical Issue. In: *Anglican Theological Review*, vol. 84 (2002), pp. 503–506). The Old Catholic Church in the Czech Republic wishes to thank SAGE Publishing for their permission to publish this translation.

*Došli jsme ke
společnému zá-
věru, že neexis-
tují přesvědčivé
dogmaticko-
-teologické
důvody, jež by
bránily ordinaci
žen ke kněžství.*

otázky, které vyplynuly z duchovních potřeb dnešních lidí v našem vlastním kulturním kontextu. Věc si spíše žádá hermeneutické vědomí. Ačkoli se objevovaly rozdílné akcenty, pokud jde o jednotlivosti, i v této otázce bylo mezi účastníky rokování dosaženo konsenzu. Ten zahrnoval i názor, že je třeba vzít v potaz poznatky humanitních věd či obecněji moderní profesionální praxe, aby bylo opět možno získat vědomí základních parametrů lidského rozlišování mezi gendery. Pohled na věc tak velmi užitečně obohatily příspěvky zúčastněné psychologky na jedné straně a právní vědkyně na straně druhé.

Některé námitky proti svěcení křesťanek, jež zaznívají v církvích Východu i Západu, se prezentují jako platné bez ohledu na čas a sociologický kontext. Podle těchto (údajně kulturně nepod-

míněných) argumentů vychází mužský gender kněží z nezbytné souvztáhnosti mezi úlohou kněze, který reprezentuje Krista (kněz jako „ikona Krista“), a jeho pohlavím a genderem. Tyto důvody jsou vposledku neudržitelné. Totéž platí pro argumenty, které jsou založeny na typologiích spojujících Krista s Adamem a Evu s Marií, vysvětlují-li se jejich pomoci rozdíly mezi pohlavími, jež by svěcení žen znemožnily. Přestože oba tyto argumenty odrážejí formální strukturu patriarchálního myšlení, nejsou s touto tradicí v souladu, neboť přehlížejí univerzální spasitelný smysl vtělení Božského Logu, jenž se vztahuje na muže i ženy. Umenšují taktéž jedinečnou důstojnost *Theotokos*.

Otázka rovnosti mužů a žen a specifických genderových rozdílů mezi nimi představuje komplexní problém, který nelze ignorovat. Ve všech svých kulturních manifestacích se stala předmětem zkoumání a (potenciálně politické) teoretické reflexe na poli humanitních věd. Tradice rané církve, jejíž zakladatelé artikulovali svou víru v socio-kulturních podmínkách, které se liší od našich, nám nemůže poskytnout ani obecná elementární vodítka, ani explicitní vedení pro každý jednotlivý případ. Poskytuje však, jak už jsme uvedli, jakýsi odrazový můstek, když hovoří o vtělení Božského Logu – v němž Ježíš Kristus přijal společnou přirozenost mužů a žen – a o obnovení obrazu Božího (srov. Gn 1,27), který v něm nalezají muži stejně jako ženy.

Naplnění toho poznatku v životě církve vždy záleží na historicky a kulturně vázaných schopnostech pokřtěných členů Boží církve. Absence svěcení

žen v průběhu dějin, nebo lépe řečeno opětovná kritika oněch několika případů, kdy ženy kněžské povinnosti plnily, zůstává skutečností. Účastníci rokovaní nicméně považovali navzájem svázané vysvětlující a kritické vzorce za výsledek určitých kulturních faktorů. Všude tam, kde tyto faktory nepřestávají působit, církev zřejmě bude chtít zachovat jim odpovídající praxi. Všude tam, kde se tyto faktory změnily, tato fundamentální otázka nutně znovu zazní.

Účastníci rokovaní nedokázali rozeznat žádné „přesvědčivé dogmatické či teologické důvody“, jež by bránily ordinaci žen ke kněžství. To znamená, že svěcení žen nemůže zásadním způsobem zpochybnit nebo rozbít společenství a jednotu církve anebo kroky směřující k obnově porušeného společenství a jednoty. Komplikace se mohou vyskytnout v praxi, jelikož kněžské role nemusí být vždy navzájem zaměnitelné.

Účastníci rokovaní postupovali nepředpojatě a – jak se domnívají – s čistým svědomím a při zachování loajality ke svým církvím. Svou práci chápali jako příspěvek k procesu utváření názorů, které budou muset vzít na vlastní odpovědnost v potaz vedoucí představitelé jednotlivých církví. Účastníci rokovaní na sebe tuto odpovědnost vzít nemohli a nechtěli. Je jasné, že „společné úvahy“ nezbavují církev odpovědnosti za veškeré důsledky, jež mohou vyplynout ze zavedení ordinace žen ke kněžství. Smyslem rokovaní nebylo působit jako jakási „divoká karta“. A stejně tak nebylo jeho účelem prozkoumat všechny ekleziální aspekty starokatolicko-pra-

voslavných vztahů, které by takový krok mohl obnášet.

Společné úvahy

Od chvíle, kdy se v sedmdesátých letech 19. století konstituovaly starokatolické církve, spolu pravoslavní a starokatolíci vedli dialog. To vyústilo v oficiální rozhovory (1975–1987), z nichž vzešel soubor „Schválených formulací“. Tyto formulace dokládají konsenzus mezi oběma církvemi o jádru víry, který je založen na společné tradici staré církve. Jedna otázka, jíž se dialog dotkl pouze letmo, ale jež od té doby nabyla vlivem společenského vývoje na aktuálním významu, je otázka ordinace žen: „Nerozdělená církev nepřipouštěla, [odhlédneme-li] od nevyjasněné instituce jáhenek, svěcení žen.“²

Uvedený stav vedl k rokovaní starokatolických a pravoslavních teologů, jak mužů, tak i žen, kteří s požehnáním Jeho Svatosti ekumenického patriarchy a Jeho Milosti arcibiskupa utrechtského dostali za úkol prozkoumat postavení žen v církvi a svěcení žen jakožto ekumenický problém.

Téma bylo prezentováno a probráno na podkladě referátů věnovaných biblické exegezi, patristice, církevním dějinám, systematické teologii, ekleziologii, dějinám civilizací, sociologii a psychologii.

Rozhovory se odehrály v atmosféře vzájemné důvěry, otevřenosti a upřímnosti k sobě i druhým. Zkušenost, že

2 Citace viz *Koinonia na starocírkevním základě*. Přel. Jiří Lifka. Starokatolická církev v České republice, Praha 2017, s. 5/7 (pozn. překladu: upraveno).

účastníci dokázali, za značné shody, dospět ke společnému hodnocení obecného tématu, byla velmi potěšující.

Skupina dospěla k těmto poznatkům:

Věrní pokladu tradice usuzujeme, že tradice představuje Duchem Božím řízený proces dynamické kontextualizace víry pro život a svědectví církve v její bez ustání se měnící současné situaci. To vyvolává otázky vztahující se k náležitému zacházení s tradicí (hermeneutický problém).

Shledáváme tudíž, že v současnosti církve správně vyzdvihují důstojnost laiků, zejména žen, a uvědomují si, že tito lidé zaujímají náležité místo v poslání církve. To odpovídá skutečnosti, že různé úkoly v církvi jsou zakotveny v jejich vzájemné provázanosti coby údů Těla Kristova (1 K 12).

V souladu s naším výše uvedeným chápáním tradice jsme rovněž prozkoumali historické údaje, které byly uváděny jako důvod pro „mužský charakter“ kněžství: pohlaví vtěleného Syna Božího, Kristovo vyvolení mužů za dvanáct apoštolů, jmenování výhradně mužů do kněžského úřadu církve, jakož i odpovídající argumentaci týkající se typologií (např. Adam – Kristus; Eva – Marie) a myšlenku, že kněz je obrazem a reprezentací Krista.

Došli jsme ke společnému závěru, že neexistují přesvědčivé dogmaticko-teologické důvody, jež by bránily ordinaci žen ke kněžství. Rozhodující je pro nás soteriologický rozměr církve: spása lidstva a celého stvoření v Ježíši Kristu, v němž se uskutečňuje stvoření nové. Za vodítko nám sloužilo zejména přesvědčení, které mělo v rané církvi zásadní význam: pouze to, co bylo přijato Bohem

a s ním sjednoceno, došlo spásy. Náš Pán přijal lidskou přirozenost, jež je společná mužům i ženám.

Ve vztahu k zachování společenství v obou církvích a jednotě, o níž usilujeme, nehrají při řešení této otázky roli pouze dogmaticko-teologické argumenty, jakkoli jsou důležité. Ani takzvané neteologické faktory, které určují pastorační aktivitu církví v konkrétním místě, nejsou bez významu. To, jakož i odpovědnost každé místní církve za společenství církví, je také třeba mít na paměti při rozhodování v místních církvích.

Urs von Arx

Anastasios Kallis

překlad Milan C. Orálek

Urs von Arx (* 1943) je emeritním profesorem Nového zákona, homiletiky a dějin starokatolictví na Starokatolické teologické fakultě Bernské univerzity. Zúčastnil se obou rokování.

Anastasios Kallis (* 1934), původem z Řecka, působil mimo jiné jako profesor pravoslavné teologie na Münsterské univerzitě a hostující profesor ekumenické teologie se specializací na ranou a starokatolickou církev na Starokatolické teologické fakultě Bernské univerzity. Zúčastnil se obou rokování.

Za Martinem Gruberem

30. listopadu 2021 odešel k Pánu Martin Gruber, duchovní Církve československé husitské. Na své duchovní cestě prožil nějaký čas i v naší starokatolické církvi, kde patřil okruh lidí, který se zasadil o obnovení časopisu Communio. V CČSH byl plzeňským biskupem Filipem Štojdem vysvěcen jáhnem (2017) a knězem (2021). Charakteristický pro něj byl jednak hluboký zájem o keltské křesťanství, tak i přátelské styky napříč českou ekumenou. Na jeho přání se pohřebního obřadu v mirovickém kostele zúčastnil i náš biskup Pavel B. Stránský. Cílem následujícího výboru není klasický nekrolog, ale spíše soubor pronesené řeči z Mirovic a pár vzpomínek, které jsou malými starokatolickými střípky v pestrobarevném životě Martina Grubera.

Řeč biskupa Pavla B. Stránského

Vážená zarmoucená rodino,
milý bratře biskupe Filipe,
milé sestry, milí bratři,

dovolte, abych se dnes s naším milým bratrem, knězem Martinem Gruberem, rozloučil jménem Starokatolické církve v ČR ve které na své bohaté duchovní pouti našel v 90. letech na krátkou dobu duchovní přístav.

V dalších letech se stal přítelem nejen mnohých křesťanů, ale i sympatizantů a příznivců objevování pestrých podob keltské spirituality, ať už s křesťanským akcentem, či bez něj – to už jako člen a posléze duchovní Církve československé husitské, ve které našel domov.

Pro mnohé byl pak přítelem v pravdě virtuálním, nikoli neskutečným a zdánlivým, jak slovo virtuální definuje slovník cizích slov, nýbrž skutečným přítelem, byť na dálku skrze Facebook. To je i můj případ.

Těšily nás a vzdělávaly jeho texty v časopisu Getsemany, ale rovněž online vhledy do jeho života a spirituality, i velmi intimní vzhledy do jeho boje s těžkou nemocí – snad jsme mu aspoň trochu virtuálně pomohli nést tento kříž.

Když se na internetu začala šířit zpráva o Martinově povolání na věčnost, napsal jeden z jeho internetových přátel větu: *Martin Gruber bude chybět všem napříč konfesemi.*

Ta věta by se dala tesat do kamene jako Martinův epitaf – krátký text na pomníku, který informuje o zesnulé osobě,

shrnuje její život a tematicky se k němu vztahuje. Aniž bych chtěl jakkoli mluvit těm, kteří budou Martinovi nechávat te-
sat do náhrobku, mně a věřím že mno-
hým z vás je tato věta vytesána do srdce:
*Martin Gruber bude chybět všem napříč kon-
fesemi.* – To se dá říct jen málo teologů a
kněží a je to velká čest.

Martine, loučím se s Vámi – s Vámi,
protože jsme si i na síti vždy důsledně vy-
kali – a těším se na setkání doma, u Boha.
I když na to nijak zvlášť nespěchám, přes-
to se těším, až si jednou potykáme jako
Ježíšovi učedníci a bratři.

Ať je jméno Martina Grubera zapsá-
no v knize života. Amen.

Vzpomínka Dariny Bártové

Martina Grubera jsem znala více než
čtvrt století. Proto je pro mne těžké psát
o něm „oficiálně“. Byl člověkem, který
v sobě vždy pojil zdánlivě neslučitelné
paradoxy. Ten, kdo se s ním setkal osob-
ně, se nechal často zmást jeho na první
pohled obyčejností.

Avšak Martin měl neskutečný teolo-
gický i ekumenický záběr, který nebyl
ovlivněn pouze jeho studiem v progra-
mu Teologie křesťanských tradic. Mohli
bychom mávnout rukou, že se naším sta-
rokatolickým prostorem jen mihl před
mnoha lety. Pravdou zůstává, že s ním
zůstal spojen, protože své staré přátele
neopouštěl a nové získával.

Jeho láskou a specializací bylo kelt-
ské křesťanství. To na první pohled vypa-
dá jako velice úzce specializované téma.
Niméně proto, aby získal hlubší a hlubší
vhled, byl schopen a ochoten komuniko-

Martin Gruber (Foto: Filip Štojdl)

vat s mnoha teology, folkloristy a religi-
onisty, nejen napříč českou ekumenou,
ale často také z anglikánského prostředí.

Martinovy články a komentáře inspi-
rovaly mnohé z nás, starokatolíků. Ale
jeho tvorba se neomezovala pouze na
překlady a poezii. Vytvořil několik litur-
gických formulářů pro různé příležitosti,
zhusta pro své přátele. Osobně jsme spo-
lu naposledy vedli diskusi nad keltskou
bohoslužbou smíření, která byla slavena
v rámci letošního TDO. Jeho pronikavý
a lehce sarkastický pohled a jeho peprné
komentáře budou chybět mnoha z nás.

Vzpomínka Jiřího J. Konvaliny

S Martinem Gruberem mě seznámil biskup Dušan v roce 1997 v době, kdy jsme plánovali znovuoobnovení vydávání časopisu *Communio*. Martin měl velký zájem s touto aktivitou pomáhat. Hned při prvním setkání jsem věděl, že to je člověk, kterého v našem mladém týmu potřebujeme. Stal se členem první redakční rady a šířil kolem sebe neuvěřitelnou energii a spoustu nápadů. Neoce-

nitelné byly jeho ekumenické kontakty, ochota jezdit za představiteli jiných církví a domlouvat s nimi rozhovory nebo příspěvky. I když po čase jeho aktivita ochabla a redakční radu na vlastní žádost opustil, dovolím si tvrdit, že nebýt jeho, nepodařilo by se nám *Communio* rozjet tak snadno a nastavit v prvních letech vysokou obsahovou laťku. Je mi líto jeho odchodu.

Připravil Lukáš M. Vytlačil

Biskupové Pavel Benedikt Stránský a Filip Štojdil při obřadu v mirovickém kostele
(Foto: Jan Vávra, CČSH Plzeň)

Exlibris s duchovní tematikou

I. Co je Exlibris a jeho stručná historie u nás

Kdosi řekl, že knihy nemají nepřátele (kromě různých totalitních systémů). Překvapivé však je, že největším nebezpečím pro knihy v naší knihovně jsou naši nejlepší přátelé. Souvisí to s půjčováním knih. Sotva si totiž od vás půjčí knihu někdo, kdo knihy nemá rád, a naopak, vy ji zase sotva půjčíte někomu, koho nemáte rádi. Jenže, bohužel, často se ti, kdo si knihy půjčují, vyznačují nemilou vlastností: knihy neradi vracejí. A odtud pramenila snaha majitelů knih zajistit, aby si jejich knihy našly k nim cestu nazpět. K tomu sloužila exlibris (a u někoho stále ještě slouží), knižní

značky, jakési štítky, nálepky, které plnily úlohu ochranné známky a zároveň to byla výzdoba knihy.

Někdy se píše ex libris zvlášť, jako dvě slova, někdy exlibris dohromady. Exlibris, psáno dohromady, je pojmenování onoho grafického lístku, které se do knihy lepilo na vnitřní stranu desek. Ex libris, psáno zvlášť, znamená doslova „Z knih“. Je to latinská legenda, za níž následuje jméno majitele knihy, zadavatele. Exlibris bývá různými grafickými technikami vytištěný obrázek, i když řídce existují i exlibris namalovaná umělcem přímo do knihy. Taková jsou ale unikátní.

jde o první nejstarší tištěné exlibris u nás (technikou dřevorezu, které se vlepovalo do knih) tak tady soutěží brněnský rodák, císařský stavař Jan Čert, pro nějž vytvořil exlibris sám Albrecht Dürer, s jihočeským knihomolem, mecenášem a humanistou Janem Hodějovským z Hodějova, který měl na tvrzi v Řepici obrovskou knihovnu. Po Bílé hoře zachránil některé jeho kodexy radomyšlský farář Jan Placentius, který je převezl do benediktinské knihovny v Broumově. Je v nich první české ryté exlibris s uvedeným letopočtem, a to 1536.

Původ exlibris sahá do dob, kdy se knihy opisovaly ručně a byly velmi vzácné. Taková iluminovaná Bible nebo kronika se ještě v 15. století dala vyměnit za celý panský statek nebo ves. Není proto divu, že se v klášterních knihovnách přikovávaly knihy ke čtecím pultíkům. Stejně tak tomu bylo i v královských a šlechtických knihovnách. A právě v té době vzniklo exlibris. Nejprve to byl jen pouhý podpis majitele, je tomu tak např. u známé Dáblovy bible. Dochovalo se například i několik knih českobudějovického faráře a astronoma Václava Fabriho († 1518) s podpisem jejich majitele. Bohatší majitel pak chtěl svůj podpis vylepšit nějakou těžko padělatelnou značkou, erbem nebo prostě obrázkem. Tak vzniklo po roce 1458 nejstarší známé ručně malované české exlibris. Patřilo českému králi Jiřímu z Poděbrad. Pokud

Také jsou dochována exlibris z knihoven pánů z Rožmberka. Vilém a Petr Vok používali i tzv. supralibros, což byly značky (erby) vytištěné na deskách jejich knih. Krásné je exlibris pro Petra Voka z Rožmberka z roku 1609 od Jiljího Sadlera. To je grafický šperk. Existuje i krásné exlibris vzniklé kolem roku 1590 jako dřevoryt pro Michala Španovského z Lissava. Španovský, vyznáním protestant, byl pánem na Pacově a nejvyšším písařem Českého království.

Rád bych zmínil významné kulturní instituce, kterými byly **kláštery** i s jejich **opaty**. Například slovní, ručně psané latinské zápisy o vlastnictví knih klášterů v Třeboni a Zlaté Koruně pocházejí již ze 14. století! Strahovští premonstráti, majitelé kláštera a panství v Milevsku byli u nás nejvýznamnějšími ochránci klášterních knihoven. Ti vykazují souvislou řadu

knížních značek se jménem a znakem jejich kláštera již od roku 1595.

Jejich rozsáhlou sbírku exlibris od středověku až do počátku 20. století jsem měl možnost osobně na Strahově prostudovat a je to něco úžasného. Obzvláště je potřeba připomenout vyšebrodského opata Dr. Quirina Mickla, OCist. (1709–1767) a jeho tři mědirytinová exlibris od mistra mědirytce Františka Václava Goldschmidta. Patří k vrcholům pravého rozkvětu exlibris v polovině 18. století, které rozhodně nebylo dobou temna. Šlechta, církev i majetnější měšťané budovali své knihovny, rostl počet umělců a rytců, kteří se věnovali tvorbě exlibris a přibýval i počet exlibris, která si jejich majitelé hrdě vlepovali do knih. A tak díky exlibris můžeme ještě dnes studovat osudy a pohyb jednotlivých knih i celých knihoven.

*Alois Sassmann
Foto: archiv autora*

Ohlédnutí za devátým ročníkem

Týdne duchovní obnovy

Každý rok jsem překvapen, jak se to nakonec podaří, přestože jsem nervózní do poslední chvíle. Letošní ročník byl jiný v tom, že ještě koncem června jsme neměli téměř žádné přihlášky. Pak se ovšem s přihláškami doslova roztrhl pytel. Výsledkem byl rekordní počet dospělých účastníků. Pokud do počtů zahrneme i ty, kteří přijeli jen na tři dny, zúčastnilo se celkem 31 dospělých a 15 dětí. Rekordní byl také počet sedmi starokatolických duchovních, kteří se zastavili alespoň nás pozdravit. Těm počtům pochopitelně odpovídalo i množství vypitého piva. A tady jsme u dalšího rekordu. Celkově jsme pokořili 180 litrů chmelového moku. Jenže nejen tekutým chlebem živ je člověk, takže jste jistě zvědaví, co dalšího jsme za ten týden prožili.

Program byl již tradiční a osvědčený. Ranní modlitba žalmů, snídaně a dopolední duchovní program, složený z přednášky a sdílení. Odpoledne pak většinou výlet nebo volný program. Po večerní liturgii pak posezení při sklence něčeho lahodného – jak již víte, často to bylo pivo.

Duchovního programu se ujal polský římskokatolický kněz Zbigniew Grygorzewicz. Poutavými příběhy, podobenstvími a vtipnými historkami z jeho misijních cest nás provázel tématem „Život jako

zkouška víry“. Snad každému utkvělo v paměti jeho podobenství o nenásilném Božím vedení, kdy nám Bůh podobně jako dobrá GPS navigace nabídne novou trasu, když se rozhodneme jít jinou cestou. „Přepočítávám trasu“, ozve se z přístroje, kdykoli stočíme vozidlo jinam, než nám navigace doporučila. Bůh sice ono „přepočítávám trasu“ nezavolá, ale respektuje naše svobodné rozhodnutí a nabídne vždy novou šanci dojít k cíli.

Podobných příběhů používal Zbigniew mnoho, aby na nich objasnil, jak Bůh jedná a že pro nás chce to nejlepší. K tomu nás potěšil fotkami ze svých cest a vyprávěním o zvycích v zemích, kde působil.

Zajímavé bylo také povídání Jarka Šlehofera, který nám promítl fotky z pouťi do Santiaga de Compostella, kterou absolvovali s manželkou Lenkou během léta, tedy v době anticovidových opatření. A věřte, že takové putování není žádný med.

Abychom jen nesesděli u vyprávění a u piva, přijel za námi fyzioterapeut Jiří Kubeš, který nám nabídl k vyzkoušení jeho koncept cvičení s myšlenkami upřenými k Bohu. Velmi rychle jsme díky bolesti ve svalích zjistili, jak zkrácené a ochablé svalstvo máme. Proto nebylo od věci vyrazit na výlet a dopřát si trochu pohybu, třeba plaváním v přehradě Pastviny. Tedy dokud nám přálo počasí. Nutno říci, že letos nám příliš nepřálo. Většinu týdne bylo zataženo a užili jsme si i krásné noční bouřky. Chlad nám ovšem nemohl zkazit náladu, ani vztít chuť k výletům. V městečku Potštejn část z nás navštívila zámek, část hrad a vydané kalorie jsme následně doplnili v proslavené Marečkově cukrárně. Zajímavá byla návštěva kláštera a poutního areálu na Hoře Matky Boží v Králíkách.

Nadšená průvodkyně skutečně skvěle kázala u každého zastavení. Ano, čtete správně – kázala. Mimo historický obsah nás zahltila množstvím doporučení, povzbuzení a inspirací ze života svatých. Nakonec nám zazpívala v kapli svatých schodů. Zkrátka, kdyby patřila do naší církve, jistě by byla kvalitní kandidátkou jáhenského svěcení. Příjemné bylo i setkání s rodinou šumperského faráře Pavla Cepka, která nás do Králík přijela pozdravit.

Vrcholem výletů však byla návštěva jiného poutního místa. Obnovený kostel v Neratově, proslavený svou skleněnou střechou, je skutečně silné duchovní místo. Je to zvláštní pocit, když stojíte v tichu toho obrovského poutního chrámu s hrubou omítkou. Nad vámi plují mraky a sluneční světlo tu a tam ozáří reliéfy

andělských křídel nebo kříž. Před kostelem váš pohled upoutají kopce a několik málo budov, které doslova vstávají z popela. Vždyť celá obec vlastně zanikla. Pivovar, svatební sál a mnohé jiné objekty jsou nově postavené. Vybudované díky nadšení několika málo lidí, kteří tomu místu obětovali velkou část svého života.

Jen o pár kilometrů dál se nachází jiný zchátralý kostel, v dnes také již neexistující obci Vrchní Orlice. Také ten se snaží neratovský farář Josef Suchár zachránit. Zatím to však příliš znát není. Člověk se navíc neubrání otázce, která zní s ohledem na nadšení a obětavost zachránců, snad až vulgárně: pro koho to opravovat, když široko, daleko nebydlí nikdo, kdo by tuto církevní stavbu využíval. V tomto se nelze ubránit obdivu k důvěře, kterou v Boha vkládají všichni ti dobrovolníci a dárci, kteří doufají, že jednou zase budou do kostela ve Vrchní Orlici mířit věřící. Tady se zřejmě máme co učit.

To ty naše bohoslužby v průběhu TDO se nekonaly v žádném honosném liturgickém prostoru. Byla to jen upravená společenská místnost s přikrytým kulečnickým stolem, coby provizorním oltářem, která nám sloužila za kapli. Dětská bohoslužba byla ještě méně formální.

Snad by se dalo říci „zážitková“. Děti si vlastnoručně vyrobily velmi mladé víno a za jejich asistence jsme připravili maces (to je ovšem silné slovo). Obojí jsme pak použili při eucharistii. Aby toho neformálního nebylo málo, bohoslužba se dokonce konala okolo ohně. Přesto to pro mne (a věřím, že nejen pro mne) byly silné zážitky. To my jsme chrám, kostely jsou jen kulisy.

Dětský program sestával z tradičních bojovek a her na hřišti nebo louce. Masíkování v lese, střelba z luku a samozřejmě šerm. Večer nesmělo chybět dětmi milované „Městečko Palermo“ a stezka odvahy. Společně s dospělými se účastnily ranních modliteb a částečně těch večerních.

Pomohl nám tento Týden duchovní obnovy lépe obstát ve zkoušce víry? Nevím, to ukáže čas, ale jistě nám pomohl tu naši víru prožívat radostněji. Vždyť jsme ji prožívali v příjemné společnosti přátelských lidí z celé republiky. Nezbyvá nám, než se těšit na další ročník, jubilejní desátý. Uf, to je docela závazek...

*Kamil Kozelský
Foto: archiv autora*

Pěšky po starokatolických památkách na Šumpersku

„Mnohé národy půjdou a budou se pobízet: „Pojďte, vystupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova. Bude nás učit svým cestám a my po jeho stezkách budeme chodit.“ Iz 2,3

Byla zrovna doba největšího omezení pohybu a my byli vděční za to, že se můžeme vidět alespoň online. Tak jsme začali sprádat plány, co spácháme, až budeme moci beztréstně cestovat. Nevím už, co přesně bylo příčinou nápadu, že bychom se mohli vydat po stopách našich staro-

katolických předků a navštívit místa, kde se scházeli či ještě schází. Šumpersko se jevilo jako dobrý nápad pro takovouto farní pouť. Je to celkem blízko. Je tam krásná příroda. A v neposlední řadě jsou tam fajn lidé, kteří se o dvě fungující farnosti starají. Zavolał jsem tedy Pavlu Cep-

kovi a sondoval situaci. Pavel neměl nic proti, pakliže to bude možné zrealizovat. Měl pravdu. Mnou navržený termín se záhy skutečně ukázal jako příliš idealistický. Po dalším odkladu se nám nakonec podařilo akci uskutečnit první zářijový víkend. Z celkem čtyř starokatolických farností se nás sešlo třináct.

Počasí vyšlo jako na objednávku. Pátek byl příjemně teplý a slunečný. V Břidličné u kostela jsme nechali auta a autobusem se přesunuli do Šumperka, kde jsme byli ubytováni na naší faře. Pouť jsme oficiálně zahájili krásnou mší. Pavel Cepek nám udělil požehnání na cestu a jeho manželka Jiřka nám zahrála „Píseň poutníků“. Po mši jsme se pak mohli seznámit s některými členy farnosti a při-

jemně si popovídat. Není tedy divu, že jsme ráno vykořili plni elánu.

Vše šlo dobře. K našemu bývalému kostelu v Rapotíně jsme dorazili ještě v časném dopoledni. Dnes zchátralá budova sloužící jako skoro zapomenuté skladiště, se stala místem našeho prvního zastavení a modlitby. Po kolika letech se tady opět, alespoň zvenčí, modlili starokatolíci?

O kus dál jsme se zastavili u mariánského sloupu připomínajícího oběti války a poblíž stojícího pomníčku obětí čarodějnických procesů.

Následovalo první prudké stoupání. Zvládli jsme ho všichni, kromě Pavlova „handbiku“. Následovala snaha o záchranu jeho duše. Tedy duše jeho vozíku,

správně řečeno. Tato však našich snah a přemlouvání nedbala. Po několika kilometrech opět zradila a bylo jasné, že tentokrát neodvratně. Nezbylo nám než se rozdělit. Alice se s Pavlem se vydala po asfaltové cestě zpět do civilizace hledat pneuservis. Nás ostatní čekalo další stoupání. Cesta nás vedla kolem hrobky rodiny Kleinů a jejich bývalým zámeckým areálem. Dnes je zde hotelový wellness komplex s malým pivovarem. Pivo tam vařit umí, to se musí uznat. Jen je to od nich každým směrem nahoru. Takže opět stoupání!

Na Skřítek jsme dorazili chvíli po šesté odpolední, šťastní, že máme prv-

ní den úspěšně za sebou. Věděli jste, že sedlo Skřítek bylo místem poutí našich starokatolických předků? Dnes už nevíme proč právě Skřítek. Snad proto, že to z Šumperku i z Břidličné je zhruba stejně daleko a věřící z obou stran se tady mohli společně setkat. Když k tomu přičteme starokatolíky z Rapotína, Jamartic a Červené vody, musela to být nádherná setkání.

Druhý den cesty už byl mnohem rovinatější, ovšem skoro celý po silnici. To ocenil Pavel, jehož opravený handbike se očividně snažil vynahradit včerejší výpadek, až se mu od kol drolil asfalt. My ostatní jsme už tolik nadšení nebyli. Asfalt je tvrdý a v nohách jsme to po pár kilometrech zřetelně cítili. U jamartické zvoničky jsme se proto svalili jak balvany a rozjímali o němém svědectví této pomalu chátrající stavby. Z Jamartic do Břidličné je to jen kousek, ale přesvědčit se k jeho zdolání nebylo snadné. Vždyť ta tráva je tak měkká...

Farnost v Břidličné tvoří velmi milé dámy, které nás přátelsky vzaly mezi sebe a po mši nás pohostily v blízké škole, kde mají zázemí. Tím naše pouť skončila a nezbývalo než sednout do aut a vydat se zpět do neklidu všedních dní. Přesto alespoň za sebe mohu říci, že to bylo velmi obcerstvující. Nic na tom pocitu nemohly změnit ani nohy, které přestaly bolet až ve středu. Byl to čas strávený se skvělými lidmi, se sebou samým a s Bohem. Zbývá vyřešit jedinou otázku: kam půjdeme příště?

*Kamil Kozelský
Foto: archiv autora*

Osmisměrka

Světce ukrytý v tajence žil v 6. století. Pocházel z franského šlechtického rodu, ale stal se benediktinským mnichem a později poustevníkem a misionářem. Proslul péčí o nemocné, exorcismy a osvobozováním křesťanských vězňů ze zajetí. Místo jeho posledního odpočinku leží na svatojakubské cestě, proto jeho kult začali šířit poutníci a dostal se až k nám do pohraničních oblastí.

Pokud v cizině uvidíte kostel omotaný řetězem, nejde o svérázné pojetí oprav, ale o kostel zasvěcený právě tomuto světcovi. Kostelů tohoto zasvěcení je u nás málo, ale s jedním se můžete setkat v Praze na Starém Městě, další je v Uhlišti na Klatovsku či v Horních Studénkách na Šumpersku. Je patronem vězňů (i politických), pracujících žen a koní.

Darina Bártová

APARTMÁN BANÁNOVNÍK BÁSEŇ BONSAJ BOROVÍČKA DÁVKA
DISKRIMINACE DOKLAD ELEKTROMĚŘ EXPONÁT HRDLÍČKA INZERCE
KLAVÍR KOČÁR KUKURICE LARVA LASER MONOPOL MONTÁŽ NADACE
NÁKRES OBDĚLNÍK ODPAD PEDÁL POPLACH PRAČKA PŘÍSTAV
REKLAMACE SÁDRA SOUCIT SPORÁK STRUK ŠÍRÁK ŠLAPKA ŠPEJLE
TEČKA TEMNOTA ZÁHON ŽÍZALA

Najdete nás také na webu a sociálních sítích!

www.starokatolici.cz

www.facebook.com/starokatolici.cz

Přihlašte se také k odběru novinek na www.starokatolici.cz/newsletter

**Starokatolická
církev v ČR**